

NURDAN BEŐERĐİL

İYİ GECELER
ÖPÜCÜĞÜ

ÖYKÜ

❤
CAN

2.
BASKI

NURDAN BEŐERĐİL

İYİ GECELER
ÖPÜCÜĞÜ

Can Yayınları 2044

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2012

2. basım: Mart 2012

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Şefik Basım

ISBN 978-975-07-1424-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

NURDAN BEŐERĐİL

İYİ GECELER
ÖPÜCÜĞÜ

ÖYKÜ

Nurdan Beşergil'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bana Baktığın Gibi Bakma, 2010

Mecburi İstikamet, 2010

Bir Sonraki Dolunay, 2011

NURDAN BEŞERGİL, 1971 İstanbul doğumlu. 1992'de Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1993'te avukatlık stajını tamamladı. Öyküleri, 1994'te Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödüllerinde dikkate değer bulunarak yayımlandı. Aynı yarışmada 1995'te birincilik aldı. Öyküleri *Adam Öykü*, *Düşler Öyküleri*, *Fayton Öykü*, *Fayton*, *Üçüncü Öyküleri*, *Hayalet Gemi* dergilerinde yayımlandı. *Virgül*, *Radikal Kitap*, *Cumhuriyet Kitap*, *kitap-lık* ve *akşam-lık* dergilerinde kitap eleştirileri yazdı. 1996'da, *Rüzgâr Çıktı* adlı öykü kitabı yayımlandı. Ayrıca internet ortamında yayımlanan aylık *altZine* dergisinde yazıları çıktı. 1998 yılının Haziranı'ndan 2003 Temmuzuna kadar *Araf* adlı on-line bir derginin yayın yönetmenliğini yaptı. Ocak 2006'dan beri <http://www.kirkiki.net> sitesini yönetiyor.

Tabii ki anneme
Tabii ki babama

İçindekiler

1. Başlangıç	
DÖNÜŞ YOLU	15
2. Daha önce	
TAPINAK VE TOPRAK	25
3. Biraz sonra	
HİKÂYENİN DEVAMI	33
4. Aşağı yukarı aynı sırada	
KİRAZ KÜPELER	45
5. Daha sonra (ya da ertesi gün)	
İYİ GECELER ÖPÜCÜĞÜ	61
6. Zaman zaman	
CAN YANGINI	83
7. Tam o sırada	
TOPRAKTAKİ KABUK	89
8. Bundan önce	
YABANCI YEŞİL	95
9. Sonrası	
OMUZ OMUZA	119

10. Ardından	
ÇAĞRI	139
11. Asırlar sonra	
AAAHA, DISCORDIA.....	157
12. Giderken	
KEŞKE BÖYLE OLMASAYDI.....	167
13. Fırtınadan sonra	
BİR İKİ ÜÇ.....	173
14. Şimdi	
ARMAĞAN	179

1

Başlangıç

İyi bir başlangıç, en baştan başlayamayacağını
bilen başlangıçtır.

DÖNÜŞ YOLU

Yüzlerine bakan rakip olduklarını, gölgelerine bakan kardeş olduklarını anlardı. Yorgun olduklarıysa her hallerinden belliydi.

Ağabey ileriye, kardeş önüne bakarak yürüyordu. Ağabey her zamanki gibi sırtıyor, kardeş her zamankinin aksine, bu sinir bozucu sırtıtmaya katlanmak zorunda olmadığını düşünüyordu. Daha fazla dayanamadı: “Neden sırtıyorsun?”

Sunak alanında işleri bittikten sonra eve dönmek ve geceyi tepedeki ormanda geçirmek seçenekleri arasında tereddüt etmişlerdi. Uzun ve yorucu bir gün olmuştu. Tepede işleri bitmişti ama ertesi gün tan sökerken gene orada, o sırada ayrılmak üzere oldukları sunak alanında olmaları gerekiyordu. Ağabey seçimi kardeşine bırakmış, kardeşi tercihini eve dönmekten yana kullanınca dik tepeden inmeye koyulmuşlardı. Zorlu inişi hiç konuşmadan tamamlamış, daha sonra da eve giden uzun patıkaya çıkmışlardı. Yatakları ikisinin de burnunda tütüyordu ve ikisi de nefesini konuşarak harcamak istemiyordu. Kardeşin ağzından tıslayarak çıkan soru, uzun zamandır süren sessizliği bozmuştu.

“Sırtıyor muyum,” dedi ağabey, “hiç farkında değilim.”

Sırıtıyordu ve sadece sırtacak bir durum olduğunda değil, hep sırtırdı.

Diğer kardeşler ağabeylerinin bu alışkanlığını en büyük çocuk olmasına bağlıyorlardı. Onlara göre ağabeyleri hep sırtıyordu, çünkü kendinde böyle bir hak görüyordu. Herkesi ve her durumu hafife alabilirdi, çünkü en büyük çocuktuktu. Kendileri en büyük çocuk olmakla her şeyi küçümsemeye hakkı olduğunu düşünmek arasında bir bağlantı olmadığına inansalar da, ağabeylerinin aklının böyle çalıştığından neredeyse emindiler. Neredeyse emindiler, zira babaları, ağabeylerinin durmadan sırtmasının bir karakter özelliği olduğunu söylemişti. Babaları bilgili bir adamdı; boş yere konuşmaz, bir şey söylediğindeyse herkes kulak vermek gereken bir şey söylediğini bilirdi. Bu yüzden diğer kardeşler ağabeylerinin ağzından eksik olmayan sırtma hakkında çok da kesin bir fikir sahibi olamıyorlardı.

“Evet, sırtıyorsun,” dedi kardeş.

Kardeşinin konuyu kapatmaya niyeti olmadığını anlayan ağabey bu sefer gülmeye başladı.

“Şimdi de gülüyorsun,” dedi kardeş, “farkında değilsen söyleyeyim dedim.”

“Gülüyorum, çünkü senin kadar gergin değilim ufaklık.”

Demek gergin değildi... Peki gergin olmamaya ne hakkı vardı? Nasıl oluyordu da sundukları adakların akıbetini merak etmiyordu? Neden bu kadar rahattı? Kaygısızdı? Sınandığını bildiği halde ne yaptığından bu kadar emin görünmesinin nedeni neydi?

Bu soruları ve aynı anlama gelen daha fazlasını aklından peş peşe sıraladıktan sonra, ağabeyiyle ilgili bütün bu soruların aslında bir tek cevabı olduğunu ve o cevabı da bildiğini düşündü. Birden öfkeyle sarsıldı. Aynı anda ayağı takıldı ve tökezledi.

“Duralım mı biraz?”

“Yok,” dedi kardeş, “durursak yeniden yola koyulmak daha zor olacak.”

Ağabeyi tabii ki kaygılanmıyordu. Merak etmiyordu ve gergin de değildi. Rahattı. Çünkü kazanacağından emindi. Bir kere daha ani bir öfkenin her yanına yayıldığını hissetti ama bu sefer tökezlemeden yürümeyi başardı.

Peki nasıl oluyordu da kazanacağından bu kadar emin olabiliyordu? Nesine güveniyordu? Kafasında yaptığı nasıl bir hesaptı ki sonuçta hep kendini, kesintisiz, şartsız ve alternatifsiz olarak kendini buluyordu? Olayların kendine doğru, kendine göre, kendi için ve kendi yararına gelişeceğini düşünmesini sağlayan neydi? Nasıl bir merceğe bütün dünyayı ona ayak uydurmak zorundaymış gibi gösteriyordu? Şüpheli, neden ondan uzak duruyordu? Bu kadar emin olduğu neydi? Bu kadar iyi bildiği neydi?

Bilgili bir adam olan babalarına bunu sormuştu; ağabeyimizin bu kadar iyi bildiği ne, demişti. Babalarının bu soruya verecek bir cevabı yoktu ama bu sorunun üstüne soracak bir sorusu vardı: “Nedir seni rahatsız eden?”

Bu soruyu o da çok düşünmüştü. İçinde ağabeyine karşı olumsuz duygular kıpırdandığı her sefer, ağabeyimle ilgili beni rahatsız eden nedir, diye merak etmiş ve bu merakın dalgalı sularında debelenip durmuştu. Babaları herkesin kendi kendine düşünürken rahatsızlık duyabileceğini, insanın kendine de ait olsa, düşünceler arasında yolunu kaybedebileceğini söylerdi. Bu ahlakla ilgilidir, derdi. Ahlak, insana kendi kafasının içinde olup bitenlerden bile rahatsızlık duyabileceğini hatırlatan zalim bir hesap uzmanıydı. Ağabeyi başkalarında kendiyi ve yaptıklarıyla ilgili olumsuz düşünceler uyandırdığı halde kendini başkalarının sorunu haline getiriyor, böylece ahlak sınırları içinde kendini aklamış oluyordu. İşin içinden

siyrılıyor, tasası başkalarına düşüyordu. Eve dönüş yolunda geride kaldığını görünce hızlandı. Ağabeyi geride de kalsa önde de gitse, adımlarını kimseye uydurmaya çalışmazdı.

Kimseye yetişmek için uğraşmaz, kimseyle uzlaşmaya gerek görmezdi. Ortak payda kendisiydi; bu yüzden kendini çarparak ve bölerek zaman kaybetmezdi. Kimseyle biz olmaya yanaşmadığı için, kimseye kendinden siz diye söz etme fırsatı vermemiş olurdu.

Babaları, nedir seni rahatsız eden, diye sorduğunda ona yalın ve dürüst bir cevap vermek için kendini zorlamıştı.

“Ağabeyimiz,” diye başladı babasının sorusu üzerine, “bizi nasıl davranmamızı istiyorsa öyle davranmaya mecbur ediyor.”

“Demek sizi zorladığını düşünüyorsun,” dedi babaları, “peki bunu nasıl yapıyor?”

Ağabeylerinin bunu nasıl yaptığını düşünmeye çalıştı. Sesini yükseltmiyordu. Tehdit etmiyordu. Şeytanla korkutmuyordu. Bir kere de ağabeyinin karşısında onun istediği gibi davranırken nasıl hissettiğini anlamak için kendini zorladı ve başardı:

“Nasıl davranmamızı istediğini bize hissettirerek, bizi istediği gibi davranmaya mecbur ediyor.”

Babaları sadece başını sallamakla yetinmişti ama kendini zorlayarak bulup çıkardığı bu cevabı o gün kendi kulaklarıyla duyduğunda, ağabeyiyle ilgili rahatsızlığının nedenini anladığını düşünmüştü. Ne anladığını belki anlatamazdı, ve belki de babaları bu yüzden başını sallayıp konuyu kapatarak onu anladıklarıyla baş başa bırakmayı yeğlemişti. Ama o gün anlayış, içerdığı her tür çatışmayla içine yerleşmişti. Oysa gün batımına ve eve doğru yürürlerken, gölgeleri arkalarında iyice uzayıp kendilerinden uzaklaşmış ama alacakaranlığın yumuşak-

lığında dallarla kök, yeryüzüyle gök birbirine yaklaşmışken, o gün anladığını sandığı büyük cevapta kocaman delikler olduğunu gördü.

Benden iyi değil ve benden iyi olmadığını bilecek kadar akıllı, diye düşündü. Ağabeyi en iyi olmadığını gayet iyi bildiğine göre, bir yerlerde ondan daha iyisi olduğu sonucunu çıkarabilirdi. Bu haliyle hiçbir şeyin efendisi değildi. İşte bu yüzden biraz olsun kaygılanmalıydı. Akıllı biri olduğu için her şeyi fethetmek üzereymiş gibi duran şu halini bir kenara bırakmalıydı çünkü her şeyi fethetmesinin mümkün olmadığını biliyordu. Fakat ağabeyinin içinde, aynı bilgilerle harekete geçtiği halde hep kendini haklı çıkararak ve kendini aklayan başka bir makine işliyordu.

Ağabeyinin içine girmek ve kafasının nasıl çalıştığını anlamak istedi. Anlamak istediği ağabeyi değildi; kendinde eksik olan neydi, asıl onu anlamak istiyordu. Anlamanın yolu anlamayı istemekten geçse de, bazen istekler anlayışa yol gösteremeyecek kadar dağınık olabiliyordu. Bazen anlamak istediğimizi sandıklarımızla aslında anlamak istediklerimiz arasında sarp bir uçurum olabiliyordu. Düşünceleri, öfkesi ve akıl karışıklığı arasında mekik dokumaya devam etti.

* * *

Aynı sırada ağabey kayadan oyulmuş o katı hatlarıyla dümdüz ileriye bakıyordu.

Onu böyle görenler, acemi bir heykeltıraşın elinden çıktığını düşünebilirdi; daha yolun başında olduğu anlaşılan sanatçı, bu yüze bir düşünce kırıntısı, içinde kan dolandığını hiç değilse ima eden bir çizgi ya da çukur koymayı ihmal etmiş gibiydi. Oysa ağabey, hayatın boşluklara tahammülü olmadığını biliyordu. Deniz çukurla-

ra, yağmur karıklara, düşünceler aklımıza dolardı. Ağabeyin taştan görünüşü de aslında taş gibi ağır düşüncelerle doluydu. Bilgili bir adam olan babaları, herkesin düşüncesi kendine benzer, derdi.

Yorgunluğunu oyalamak ve yarın sabah sunak alanında onları neyin bekliyor olacağını aklından uzaklaştırmak için uğraşsa da, uzaklaştırmaya çalıştığı her düşüncenin yarattığı boşluğa olasılıklar, yorumlar, umut ve ihtiras doluyordu. Eve döndüklerinde annelerinin onları karşılayacağını ve bir kenara çekeceğini hayal etti. Onları karşılayacak ve bir kenara çekecek olan ancak anneleri olabilirdi. Babaları yapmazdı. Bazı insanlara bazı şeyleri yaptırmak, hayal kurarken bile mümkün değildi.

Anneleri ikisini de bir kenara çekse, neler olduğunu anlattırsa ve ne olacağını sorsa, "kim kazanacak," dese, diye aklından geçirdi.

Kardeşinin de kendinin de aynı cevabı vereceğini, ikisinin de ben, diyeceğini düşününce sırtıtmadan edemedi. Anlamı kim tarafından söylendiğine bağlı olarak değişen ama kaçınılmaz olan tek cevap: Ben.

Ağabeye göre ben, kaçınılmazdı. Öyle bir elek vardı ki, mantığı da elese sağduyuyu da, ben denilen o mutlaklığı deliklerinden geçirmeden en yukarıda tutuyordu. Kardeşinin kendinden daha iyi olduğunu biliyordu; ufaklık iyi huylu ve yakışıklı, çalışkan ve cana yakın, samimi ve akıllıydı. Kendini taşımayı biliyor, kendine yakışıyordu. İyiliği o kadar kendine özgüydü ki üstünde düşünmeye gerek yoktu ve bu konu tartışmaya açık değildi.

Ağabey bütün bunların farkındaydı ama her sorunun cevabı, her ihtiyacın kaynağı, hep ayağa kalkan, parmak kaldıran, sesi her tür gürültüyü bastıran Ben, aynı zamanda farkında olmanın ve bilmenin önüne geçecek kadar da iyi bir koşucuydu. Kimsenin Ben'i arkada kalmak da, arkada bırakılmak da istemezdi. Ben, en sağlam

kanıtları bile çürütebilirdi. Göz önünde duran açıklamalara kolaylıkla arkasını dönebilirdi. Hatta, hatta, diye düşündü ağabey, gerçekleri eğip bükebilir, yaşanmış olayları istediği gibi çarpıtılabildi. Babaları, başkalarıyla ilgili düşüncelerimiz, kendimizi anlayabilme ve değerlendirebilme yeteneğimizle sınırlıdır, derdi.

Nasıl kazananın ben olacağımı düşünüyorsam, diye aklından geçirdi ağabey, ufaklık da kendinin kazanacağını düşünüyör olmalı. Kimin kazanacağını tahmin etmek ve bu tahminleri akıllıca nedenlere dayandırmak mümkündür. Ama iş kimin kazanacağını düşünme noktasına geldiğinde, hiçbir yere dayanmadan ayakta durabilen tek bir cevap vardı: Ben. Herkesin kendisi.

Herkesin ödülü ve herkesin cezası.

Herkesin hakkı olan. Herkesin uğradığı en büyük haksızlık olan. Ben.

Ağabey ağzındaki sırtışın köşelerine çarptı ama o kadar yorgundu ve aklı o kadar karıştı ki, canının yandığını fark etmedi.

* * *

Yukarıda, tepede, kısa bir an göz göze gelmişlerdi.

İkinci vakti akşam üzerine dönmek üzereydi. Adaklarını yerleştirmişler, sunak alanını istedikleri gibi düzenlemişler, işlerini bitirmişlerdi. Doğrudular ve göz göze geldiler. Bir an, kısa bir an, birbirlerinin gözlerinde aynı şeyi düşündüklerini, aynı şeyi istediklerini, aynı şeye ihtiyaç duyduklarını gördüler. Birbirlerinde kendi kafalarındaki kargaşayı, merak ve çaresizliği gördüler.

Adaklarını sunmak için canla başla çalışmışlardı. Kendilerine verilen görevi tamamladıktan sonra bile aslında ne yaptıklarını bilmiyorlardı. Sınıandıkları halde kazanmak için ne yapmaları gerektiğini bilmiyorlardı.

Kendilerinden beklenen neydi, bilmiyorlardı. Ertesi sabah ikisinden biri neye göre kazanmış olacaktı, bilmiyorlardı. Buna rağmen kendilerinden ne talep edildiyse yapmışlardı. Doğrulup göz göze geldiklerinde, birbirlerinin gözünde aralarındaki adak çekişmesinin yarattığı boşluğu da gördüler. Adak çekişmesi içlerini yiyip bitirmişti; onu da gördüler.

Aniden aralarında sağlam bir köprü oluştu. Ortak çıkarlarının sesini dinlemek ve bu sesin peşine takılmak için güçlü bir istek duydular. Kısacık bir an eve dönmekten vazgeçmeyi düşündüler. Geceyi tepede, sunak alanından uzaktaki ormanda geçirmek, dinlenmek, dertleşmek, söylenmemiş sözlerin ağırlığından kurtulmak ve söylenmiş sözlerle barışmak istediler.

O sırada ağabey sırttı ve aralarındaki köprüyü yıktı: “Ne dersin, kalalım mı burada?”

Geceyi tepede geçirme isteği kardeşin içinde daha güçlü bir istekle çarpıştı ve kaybetti:

“Eve dönelim, yarın gene geliriz.”

Ağabeyinin istediği şekilde davranmayı reddedebileceğini kanıtladıktan sonra zaferinden çıkan rüzgârın peşine takılıp tepeden inmeye başladı. Arkasından bakan ağabey, “Sen bilirsin,” dedi.

Bunu söylerken hâlâ sırtıyordu.

*Edebiyat meraklılarının, öykü
ve romanlarından tanıdığı
Nurdan Beşergil, sağlam
Türkçesi, akıcı, inandırıcı
kurgusuyla dikkat çekiyor.*

Kırk üç, iyi bir başlangıç için hiç de fena bir rakam değildi.

Onlar başladı, biz devamını getirdik; onlar yaşadı, biz anlamını keşfetmeye çalıştık. Onların hayatları efsane oldu, biz hayatlarımızı efsane gibi yaşama telaşına düştük. İşte bu yüzden *İyi Geceler Öpücüğü* bir efsanenin izini sürüyor: Kişilerin tarihiyle kainatın tarihini birbirine tutturmak için.

Kitaptaki on dört öykü, tek Tanrılı dinlerin "Yaratılış" efsanesinin bir parçası olan Habil ve Kabil etrafında yoğunlaşıyor. Efsanelerdeki içe işleyen, iz bırakan derin anlamın, sıradan hayatların ortak bayağılığından ya da mucizevi muhteşemliğinden uzak olup olmadığını görmeye çalışıyor.

ISBN 978-975-07-1424-5

9 789750 714245